

Орієнтовна вартість ДНК-лабораторії – 24000000 грн. (на 2014 рік).
Орієнтовна вартість лабораторії ізотопного аналізу – 22000000 грн. (на 2014 рік).

Переверзєва Г.О.

МЕТОДИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

З метою дослідження кожного виду об'єктів судової експертизи розробляється методика експертного дослідження, тобто система науково обґрунтованих методів, прийомів та технічних засобів (приладів, апаратури, пристосувань), упорядкованих і спрямованих на вивчення специфічних об'єктів та вирішення питань, що стосуються предмета судової експертизи. Методи практичної діяльності, що являють собою системи дій та операцій щодо розв'язання практичних завдань, формуються і ґрунтуються на відповідних наукових методах, характері й властивостях об'єкта діяльності, досвіді вирішення конкретних практичних завдань [1, с. 114].

Проблем сучасної класифікації методів, які використовуються у судовій експертизі торкається майже кожен науковець у сфері експертології, викладаючи своє бачення даної проблеми, і у кожному випадку вони не є однаковими. Тобто, сучасна експертологія не має загальновідомої єдиної класифікації методів судової експертизи [2].

Літвінова О.В. запропонувала свою класифікацію методів судової експертизи, узагальнивши при цьому досвід провідних вчених даної сфери.

Вирішення поставленого завдання знайшло своє відображення у роботах Т.В. Авер'янової, Р.С. Белкіна, О.М. Васильєва, В.Я. Колдіна, В.П. Колмакова, С.П. Мітрічева, І.Ф. Пантелєєва, С.М. Потапова, О.Р. Росинської, М.В. Салтевського, Б.М. Шавера, М.Г. Щербаковського та ін. Дискусії щодо цієї проблеми тривають і досі.

Останні досягнення науки та узагальнення досвіду практики свідчать, що в розв'язанні проблеми класифікації методів науки криміналістики необхідно керуватися загальноприйнятою класифікацією з урахуванням рівнів загальності дослідження та поділяти методи на: 1) всезагальні; 2) загальні; 3) окремі (спеціальні або окремонаукові).

Така класифікація методів пізнання загальновизнана, вона поділяється більшістю вчених-криміналістів, відображена в підручниках та наукових працях.

Лише деякі автори досліджували проблему класифікації методів експертного дослідження. Зрозуміло, про окремі методи судово-експертного дослідження писали багато авторів і, більш того, у літературі, наприклад, відома класифікація методів, запропонована О.Р. Росинською, яка у своїх роботах робила наголос переважно на неруйнуючі методи дослідження речових доказів. Запропоновані класифікації є неповними і певною мірою суперечливими.

Щербаковський М.Г. пропонує поділ методів на [3, с. 47]: 1) всезагальний; 2) загально-експертні; 3) окремо-експертні; 4) спеціальні.

У літературі можна зустріти поділ методів на загальнонаукові,

загально-експертні та окремо-експертні, що, у свою чергу, не може охопити повний спектр методів, що використовуються у експертній практиці.

Для того щоб класифікація була справді науковою, а не просто заснованою на інтуїції, чи здоровому глузді, в кращому випадку на недостатньо обґрунтованих логічних посилках, потрібно неухильно дотримуватися трьох принципів: розвиток, структурність, взаємозв'язок. У практичній діяльності класифікація методів полегшує їх вибір з метою досягнення максимально можливого результату.

Якою ж представляється система методів експертного дослідження, якщо підходити до неї з погляду єдиної підстави класифікації методів – за ступенем їх спільності, чи за сферою їх використання?

На думку О.В. Літвінової, система методів експертного дослідження за сферою їх використання повинна виглядати так [2]: 1) всезагальний метод – матеріалістична діалектика; 2) загальнонаукові методи; 3) наукові: окремонаукові методи, спеціальні.

Ця класифікація вимагає пояснень.

Представлені методи – це методи практичної експертної діяльності; їх загальна сфера – процес експертного дослідження, виконання експертиз. У класифікації методів наукового дослідження всезагальний метод представлений обома його розділами в повному обсязі: діалектичною і формальною логікою без яких-небудь вилучень чи модифікацій їх положення. Дещо інакше постає питання, коли мова йде про практичні експертні дослідження. Тут діалектична логіка, насамперед, виступає не як метод, а як підхід, тобто визначає основний напрям дослідження категорій діалектики – тотожність і подібність, необхідність і випадковість, причина і наслідок. Природно, що діалектичний метод дійсно є всезагальним, який використовується однаково при виконанні експертиз усіх видів.

Таку ж сферу застосування мають і загальнонаукові методи. У процесі застосування вони можуть одержувати певну специфіку в залежності від об'єкта дослідження, застосування тих чи інших засобів дослідження і т.п.

Іншою представляється сфера застосування наукових методів, а саме, окремо-наукових методів: це методи інших наук або експертизи одного якогось роду чи виду або декількох близьких за характером використаних спеціальних знань, які пристосовані до вирішення експертних завдань. По суті, за своїм змістом дана категорія методів аналогічна категорії спеціальних методів наукового дослідження – методів однієї чи декількох наук, але не усіх.

Нарешті, під спеціальними науковими розуміються методи, які розроблені для дослідження конкретного об'єкта, або вирішення конкретного експертного завдання, які іноді являють собою оригінальний комплекс методів більш високого рівня, що в інших експертних ситуаціях не використовується взагалі, чи не можуть бути використаними [2].

Ми погоджуємось із запропонованою класифікацією О.В. Літвіновою, що є універсальною для всіх видів експертиз. Вона, природно, не є єдиною. Методи можуть класифікуватися за видами експертних досліджень, за

умовами їх використання, за стадіями процесу експертного дослідження, але запропонована класифікація може бути загальноприйнятою у експертній сфері та використовуватися у навчальному процесі як основна.

Список використаних джерел

1. Корухов Ю.Г. Основы судебной экспертизы. Часть I: Общая теория / отв. ред. Ю.Г. Корухов. – М., 1997. – 318 с.
2. Літвінова О.В. Проблеми сучасної класифікації методів, які використовуються в судовій експертизі: матеріали XI Міжнародної наукової інтернет-конференції [«Соціум. Наука. Культура»], (26-28 січня 2010 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/litvinova-ov-problemi-suchasnoyi-klasifikatsiyi-metodiv-yaki-vikoristovuyutsya-u-sudoviye-ekspertizi/>.
3. Щербаковский М.Г. Судебные экспертизы: назначение, производство, использование: учебно-практическое пособие / М.Г. Щербаковский. – Харьков: Эспада, 2005. – 544 с.

Петрушина А.Д., Приходько Ю.П.

САМОРОБНА ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ: ОСОБЛИВОСТІ ТА КОНСТРУКТИВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Виготовлювачі саморобної зброї, як правило, не прагнуть до того, щоб за своїми якостями вона відповідала вимогам до заводської вогнепальної зброї. Її екземпляри часто не забезпечують прицільну стрілянину навіть на невеликих дистанціях. Зате нерідко зброю роблять такою, щоб вона легко ховалася в одязі і була непомітна для навколишніх. Іноді їй додають зайво «застрашливий» вигляд шляхом збільшення калібру і розмірів деяких деталей. Однак ці випадки відносно рідкі, оскільки калібр обумовлюється боєприпасами, що використовуються, а саморобна зброя частіше за все виготовляється під найменш дефіцитні боєприпаси наприклад, патрони кільцевого бою калібру 5,6 мм.

На відміну від зброї промислового виробництва, конструкція тих чи інших саморобних зразків зброї залежать від суб'єктивних поглядів і технічних властивостей виробників, і тому буває найрізноманітнішою за конструкцією. Деякі зразки зброї виготовляють з обрізків металу шляхом їхньої відповідної обробки.

У перший спосіб – виготовлювач досягає своєї цілі самим складним шляхом, повного виготовлення вогнепальної зброї, іноді додаючи частини заводської зброї.

У другий спосіб – при виготовленні зброї використовується значна частина готових деталей вогнепальної зброї або інших предметів.

Третій спосіб – виготовлення шляхом переробки промислових зразків вогнепальної зброї. Наприклад, для того щоб отримати обріз, укорочують ствол мисливської рушниці, залишають колодку, шийку приклада і відокремлюють деякі інші частини. У результаті сама мисливська рушниця перестає існувати, тому що виріб, що утворився, у силу балістичних якостей,